

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 3 юни 2024 г.
(OR. en)

10683/24

Междуетноститутуционално досие:
2024/0125(NLE)

COSCE 2
COEST 343
RELEX 754
JAI 942
COJUR 56

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	30 май 2024 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2024) 224 final
Относно:	Предложение за РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА относно позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на органите на Съвета на Европа относно промяната на статута на Европейския съюз от асоцииран член на участник в Разширеното частично споразумение за регистъра на щетите, причинени от агресията на Руската федерация срещу Украйна

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2024) 224 final.

Приложение: COM(2024) 224 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 30.5.2024 г.
COM(2024) 224 final

2024/0125 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

**относно позицията, която трябва да се приеме от името на Съюза в рамките на органите на Съвета на Европа относно промяната на статута на Европейския съюз от асоцииран член на участник в Разширеното частично споразумение за регистъра на щетите, причинени от агресията на Руската федерация срещу
Украйна**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

Настоящото предложение се отнася до промяната на статута на Европейския съюз от асоцииран член на участник в Разширеното частично споразумение за регистъра на щетите, причинени от агресията на Руската федерация срещу Украйна („Регистъра на щетите“ или „Регистъра“).

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

На 12 май 2023 г. Комитетът на министрите на Съвета на Европа прие резолюция за създаване на Разширено частично споразумение за регистъра на щетите, причинени от агресията на Руската федерация срещу Украйна¹.

Регистърът на щетите служи като документален запис на доказателства и искове за обезщетение на щети, информация относно щети, загуби или вреди, причинени на всички засегнати физически и юридически лица, както и на украинската държава, от 24 февруари 2022 г. насам на територията на Украйна от неправомерни действия на Руската федерация от международен характер във или срещу Украйна.

Поради времевите ограничения преди 4-ата среща на върха на Съвета на Европа, проведена на 16—17 май 2023 г. в Рейкявик, на която беше обявено създаването на Регистъра на щетите, единственият начин Съюзът да стане член — основател на Регистъра на щетите, беше да се присъедини към Разширеното частично споразумение като асоцииран член в съответствие с член 4, параграф 2 от Устава на посоченото Разширено частично споразумение.

За тази цел на 11 май 2023 г., след вземането на политическо решение от Съвета в подкрепа на подобно действие², Комисията прие решение съгласно член 220 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) за упълномощаване на председателя на Комисията да уведоми генералния секретар на Съвета на Европа за намерението на Съюза да се присъедини към Разширеното частично споразумение за регистъра на щетите, на първо време като асоцииран член основател³. Участието на Съюза като асоцииран член в Разширеното частично споразумение не създаде, нито имаше за цел да създаде каквито и да е правни задължения за Съюза съгласно международното право.

Към днешна дата, освен Съюза, към Регистъра на щетите са се присъединили 43 държави, 40 като участници⁴ — включително 26 държави членки⁵ — и три като асоциирани членове⁶.

---

¹ Резолюция CM/Res(2023)3 за създаване на Разширено частично споразумение за регистъра на щетите, причинени от агресията на Руската федерация срещу Украйна (приета от Комитета на министрите на 12 май 2023 г. на 1466-ото заседание на заместник-министрите).

² Бележка по точки I/A 9016/23, 5 май 2023 г.

³ C(2023) 3241, 11.5.2023 г.

⁴ Албания, Андора, Австрия, Белгия, България, Хърватия, Кипър, Чехия, Дания, Естония, Финландия, Франция, Грузия, Германия, Гърция, Исландия, Ирландия, Италия, Латвия, Лихтенщайн, Литва, Люксембург, Малта, Република Молдова, Монако, Черна гора, Нидерландия, Северна Македония, Норвегия, Полша, Португалия, Румъния, Сан Марино, Словашката република, Словения, Испания, Швеция, Швейцария, Украйна и Обединеното кралство.

⁵ Унгария не се е присъединила към Регистъра на щетите.

⁶ Канада, Мексико и Съединени американски щати.

В съответствие с член 5, параграф 7 от Устава на Регистъра на щетите асоциираните членове, които правят доброволни вноски в регистъра в размер, равен на сумата, която би трябвало да платят, ако бяха участници, имат пълния набор от права на участниците през финансовата година, за която са направили такава вноска. Съюзът вече е платил доброволна вноска в размер на 1 милион евро за 2023 г. и се ангажира да плати годишната препоръчана вноска за 2024 г. Поради това понастоящем той се ползва от пълния набор от права, с които разполагат участниците.

Като се има предвид интересът на Съюза да се гарантира, че Руската федерация понася правните последици от своите неправомерни действия от международен характер, и като се има предвид, че създаването на Регистъра на щетите представлява значителна първа стъпка за гарантиране на своевременно обезщетяване на жертвите, сега е целесъобразно статутът на Съюза в Разширеното частично споразумение да се промени от асоцииран член на участник, като по този начин се потвърди ангажиментът на Съюза към дейностите на Регистъра, включително чрез плащането на годишната задължителна вноска.

Промяната на статута ще бъде не само от политическо значение за Регистъра на щетите, но и от практическа полза, тъй като ще му донесе финансова стабилност въз основа на гаранцията за задължителна финансова вноска от Съюза.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Промяната на статута на Съюза в Разширеното частично споразумение за регистъра на щетите е в съответствие с ангажимента на Съюза да гарантира, че вредите, причинени от агресията на Руската федерация срещу Украйна и други нарушения на международното право, ще бъдат надлежно компенсирани, както вече беше демонстрирано от ранното участие на Съюза в същото Разширено частично споразумение като асоцииран член основател. В решението на Комисията от 11 май 2023 г., с което председателят на Комисията беше упълномощен да уведоми генералния секретар на Съвета на Европа за намерението на Съюза да се присъедини към Разширеното частично споразумение за регистъра на щетите като асоцииран член, бе вече упоменато, че този статут е предназначен да бъде само първа стъпка в участието на Съюза в Разширеното частично споразумение.

Освен това участието в Регистъра на щетите допълва няколко инициативи, предприети на европейско равнище от края на февруари 2022 г. насам, и насочени към това да се гарантира, че Руската федерация ще бъде подведена под отговорност за агресивната ѝ война срещу Украйна и че лицата, отговорни за международни престъпления, извършени във и срещу Украйна, ще бъдат изправени пред съда. Такъв е по-специално случаят със създаването на Международния център за наказателно преследване на престъплението агресия срещу Украйна (ICPA) към Евроюст. Настоящото предложение е в съответствие и с участието на Съюза в различни форуми и структури, насочени към засилване на сътрудничеството между националните компетентни органи, разследващи международните престъпления, извършени във и срещу Украйна, и към гарантиране, че няма да има безнаказаност за такива престъпления, като например Групата за диалог и Консултативната група за жестоките престъпления.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Непоклатимата подкрепа на Съюза за Украйна отразява споделения ангажимент към демократичните принципи и към опазването на основания на правила международен ред и мир в Европа. Поради това настоящото предложение е в съответствие с други политики на Съюза, които имат за цел да гарантират международния ред и мира в Европа, по-специално в контекста на настоящата агресивна война срещу Украйна. По-специално Съюзът прие безпрецедентни ограничителни мерки срещу Руската федерация, за да

увеличи нейните разходи при извършването на незаконни действия и да осуети способността ѝ да продължи агресията си. За да се подобри прилагането на тези ограничителни мерки, Съюзът, наред с другото, създаде работната група „Обезпечаване и изземване“ и прие директива, с която се хармонизират определенията и наказателните санкции за нарушаване на ограничителните мерки на Съюза⁷. Комисията назначи пратеник на ЕС по санкциите, който да осигури непрекъснати дискусии на високо равнище с трети държави, за да се избегне избягването или заобикалянето на ограничителните мерки на Съюза, и публикува насоки за националните органи и частните оператори във връзка с тълкуването на съответните правила на Съюза по въпроса.

Освен това участието на Съюза в Разширеното частично споразумение за регистъра на щетите е в съответствие с дългогодишното сътрудничество между Съюза и Съвета на Европа в областта на правата на човека и основните свободи, демокрацията и принципите на правовата държава.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

В член 218, параграф 9 от ДФЕС се предвижда приемането на решения за установяване на „позициите, които трябва да се заемат от името на Съюза в рамките на орган, създаден със споразумение, когато този орган има за задача да приема актове с правно действие, с изключение на актовете за допълнение или изменение на институционалната рамка на споразумението“.

Следва да се отбележи, че в Регламент (ЕС) 2024/792 на Европейския парламент и на Съвета от 29 февруари 2024 г. за създаване на механизъм за Украйна⁸ вече се предвижда правното основание за приноса на Съюза към Регистъра на щетите.

Материалноправното основание зависи преди всичко от целта и съдържанието на предвидения акт. Ако предвиденият акт преследва две цели или се състои от две части и ако едната от целите или частите може да се определи като основна, докато другата е само акцесорна, правният акт трябва да се основава на едно-единствено материалноправно основание, а именно на изискваното от основната или преобладаващата цел или част. Настоящото предложение има една основна цел, а именно сътрудничеството на Съюза с Регистъра на щетите, създаден в институционалната рамка на Съвета на Европа. Регистърът на щетите играе важна роля за подкрепата и прилагането на международното правосъдие в Украйна, тъй като представлява първата стъпка към международен механизъм за обезщетение на жертвите на агресията на Руската федерация срещу Украйна. Тази инициатива се осъществява в рамките на принципите и целите на външната дейност на Съюза, по-специално във връзка с ангажимента му да гарантира, че Руската федерация носи пълна отговорност за агресивната ѝ война срещу Украйна. Ето защо материалноправното основание за настоящото предложение е член 212 от ДФЕС.

Поради това настоящото предложение се основава на член 212 от ДФЕС във връзка с член 218, параграф 9 от ДФЕС.

---

⁷ Директива (ЕС) 2024/... на Европейския парламент и на Съвета от ... относно определянето на престъпленията и санкциите, свързани с нарушаване на ограничителните мерки на Съюза, и за изменение на Директива (ЕС) 2018/1673 (все още непубликувана).

⁸ Регламент (ЕС) 2024/792 на Европейския парламент и на Съвета от 29 февруари 2024 г. за създаване на механизъм за Украйна (ОВ L 2024/792, 29.2.2024 г.).

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

В съответствие с член 3, параграф 2 от ДФЕС сътрудничеството между Съюза и Регистъра на щетите и произтичащото от него членство на Съюза в Разширеното частично споразумение за регистъра на щетите попадат в изключителната външна компетентност на Съюза. Следователно настоящото предложение не подлежи на проверка за субсидиарност.

- **Пропорционалност**

Посочените по-горе цели на Съюза по отношение на настоящото предложение могат да бъдат постигнати само ако Съюзът сключи като участник обвързващо международно споразумение, предвиждащо ангажимент за дългосрочно плащане на годишната задължителна вноска.

- **Избор на инструмент**

Участието в Разширеното частично споразумение за регистъра на щетите, като се има предвид цялостната му структура и прескриптивен език, има правни последици и следователно позицията на Съюза трябва да бъде установена с решение на Съвета съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС. Понятието „актове с правно действие“ включва актове с правно действие по силата на нормите на международното право, които уреждат съответния орган.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Не се прилага.

- **Консултации със заинтересованите страни**

Не се прилага.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Не се прилага.

- **Оценка на въздействието**

Не се прилага.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Не се прилага.

- **Основни права**

Агресията на Руската федерация срещу Украйна е нарушение на международното право и вече е причинила огромни щети на Украйна и украинското население. Настоящото предложение има за цел да засили ангажимента на Съюза да гарантира, че чрез Регистъра на щетите тези вреди могат да бъдат надлежно обезщетени, включително вредите, които произтичат от нарушаването от страна на Руската федерация на основни права, като правото на живот, неприкосновеността на личността и на собствеността, както и забраната на изтезанията и на нечовешкото или унижително отношение или наказание.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Статутът на Съюза като участник в Разширеното частично споразумение за регистъра на щетите изисква финансов ангажимент за плащане на годишната задължителна вноска.

Съгласно член 10, параграф 3 от Устава на Регистъра на щетите както размерът на годишните задължителни вноски на участниците, така и размерът на препоръчителните доброволни вноски на асоциираните членове се основават на критериите за определяне на годишния алгоритъм за вноските в общия бюджет на Съвета на Европа.

Регистърът се създава за първоначален период от три години в съответствие с Резолюцията за създаване на Разширеното частично споразумение за регистъра на щетите. Предвижда се прегледът на функционирането на Регистъра, с цел да се обмисли продължаването на неговото функциониране, да бъде извършен до края на първоначалния тригодишен период, т.е. до май 2026 г.

В Регламент (ЕС) 2024/792 на Европейския парламент и на Съвета от 29 февруари 2024 г. за създаване на механизъм за Украйна⁹ вече се предвижда правното основание за приноса на Съюза към Регистъра на щетите. Въз основа на целите, определени в Регламент (ЕС) 2024/792, и по-специално помощта по глава V, в член 34, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2024/792 се предвижда, че чрез „помощта по настоящата глава се укрепва също капацитетът за предотвратяване на конфликти, изграждане на мира и посрещане на предкризисни и следкризисни нужди, включително чрез мерки и процеси за изграждане на доверие, които насърчават правосъдието, търсенето на истината, всеобхватното възстановяване след конфликта за приобщаващо мирно общество, както и събирането на доказателства за престъпления, извършени по време на войната. По настоящата глава може да се предоставя финансиране за инициативи и органи, участващи в подкрепата и прилагането на международното правосъдие в Украйна“. Поради това, тъй като Разширеното частично споразумение за регистъра на щетите има за цел да осигури прилагането на международното право в Украйна, като допринася за механизъм, който ще компенсира щетите, понесени от Украйна и нейното население и причинени от нарушенията на международното право от страна на Руската федерация, в член 34, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2024/792 се предвижда подходящо правно основание, в съответствие с което Съюзът може да предостави своя финансов принос в Разширеното частично споразумение за регистъра на щетите.

Бюджетният ред, който ще покрие тези разходи, ще бъде бюджетен ред 16 06 03 01 — Помощ за присъединяване към Съюза и други мерки, като в съответните бюджетни забележки се обяснява, че този ред „ще покрива и подкрепя за [...] други мерки, които допълват действията на ЕС, като например механизми за понасяне на отговорност за агресивната война на Русия“.

Що се отнася до метода на изпълнение, член 239 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза¹⁰, който позволява на Съюза да плаща членски внос към органите, на

⁹ Регламент (ЕС) 2024/792 на Европейския парламент и на Съвета от 29 февруари 2024 г. за създаване на механизъм за Украйна (ОВ L 2024/792, 29.2.2024 г.).

¹⁰ Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г.).

които Съюзът е член, се прилага за задължителната вноска на Съюза в Регистъра и вече е бил приложен за плащането на доброволната вноска на Съюза за 2023 г. в Регистъра.

На 16 ноември 2023 г. Конференцията на участниците в Регистъра на сметите прие годишния бюджет за 2024 г. Вноската на Съюза за 2024 г. беше определена на 845 863,71 EUR и съответната покана за плащане беше изпратена на Съюза. Вноската следва да бъде изплатена преди 1 юли 2024 г. в съответствие с горепосочените условия.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

Не се прилага.

- **Обяснителни документи (за директивите)**

Не се прилага.

- **Подробно разяснение на конкретните разпоредби на предложението**

Член 1 включва позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза, относно промяната на статута на Съюза от асоцииран член на участник в Разширеното частично споразумение за регистъра на сметите.

Член 2 се отнася до влизането в сила на решението.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на органите на Съвета на Европа относно промяната на статута на Европейския съюз от асоцииран член на участник в Разширеното частично споразумение за регистъра на щетите, причинени от агресията на Руската федерация срещу Украйна

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 212 във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) На 14 ноември 2022 г. Общото събрание на Организацията на обединените нации прие резолюция, в която се признава необходимостта от създаване на международен механизъм за обезщетяване на щети, загуби или вреди, произтичащи от неправомерните действия на Руската федерация от международен характер срещу Украйна. Освен това в резолюцията се препоръчва държавите членки да създадат, в сътрудничество с Украйна, международен регистър на щетите, който да служи като регистър на съответните доказателства и информация за искове по тях.
- (2) На 12 май 2023 г. Комитетът на министрите на Съвета на Европа прие резолюция за създаване на Разширено частично споразумение за регистъра на щетите, причинени от агресията на Руската федерация срещу Украйна.
- (3) Регистърът на щетите следва да служи като документален запис на доказателства и искове за обезщетение на щети, информация относно щети, загуби или вреди, причинени на всички засегнати физически и юридически лица, както и на украинската държава, причинени от 24 февруари 2022 г. насам на територията на Украйна от неправомерни действия на Руската федерация от международен характер във или срещу Украйна.
- (4) Съюзът се присъедини към Разширеното частично споразумение за регистъра на щетите като асоцииран член основател чрез решение на Комисията, прието на 11 май 2023 г. съгласно член 220 от ДФЕС, и за което генералният секретар на Съвета на Европа беше уведомен същия ден. Преди да приеме решението, Комисията се консултира със Съвета относно участието на Съюза като асоцииран член основател в Регистъра на щетите, който подкрепи политически решението за участие.
- (5) В решението на Комисията от 11 май 2023 г., с което Съюзът се присъедини към Разширеното частично споразумение за регистъра на щетите, бе вече посочено, че статутът на Съюза като асоцииран член е само първа стъпка в участието на Съюза в посоченото Разширено частично споразумение.

- (6) На 29 февруари 2024 г. Европейският парламент и Съветът приеха Регламент (ЕС) 2024/792 за създаване на механизъм за Украйна, с който съзаконодателите, наред с другото, предоставиха правното основание за финансиране на инициативи и органи, участващи в подкрепата и прилагането на международното правосъдие в Украйна.
- (7) Като се има предвид интересът на Съюза да се гарантира, че Руската федерация понася правните последици от своите неправомерни действия от международен характер срещу Украйна, включително задължението за компенсиране на всички щети, загуби и вреди, причинени от тези действия, и като изразява отново твърдия ангажимент на Съюза да участва в Регистъра на щетите, както и интересът на Съюза да се ползва от пълните права като участник, е целесъобразно да се промени статутът на Съюза в Разширеното частично споразумение за регистъра на щетите от асоцииран член на участник.
- (8) От участниците в Разширеното частично споразумение за регистъра на щетите се изисква да плащат задължителна годишна вноска в Регистъра на щетите. За Съюза това плащане следва да се извърши съгласно съответните разпоредби на Регламент (ЕС) 2024/792 на Европейския парламент и на Съвета от 29 февруари 2024 г. за създаване на механизъм за Украйна,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза, е да се съобщи за промяната на статута на Европейския съюз от асоцииран член на участник в Разширеното частично споразумение за регистъра на щетите, причинени от агресията на Руската федерация срещу Украйна

Член 2

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

Съставено в Брюксел на   година.

За Съвета
Председател